

กส.ม. ๑

รายงานผลการตรวจสอบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชน



คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๒๐/๒๕๖๖

เรื่อง สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย อันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณี
ขอให้ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของเรือนจำกลางเขาบิน

ผู้ร้อง



ผู้ถูกร้อง



เจ้าหน้าที่ของเรือนจำกลางเขาบิน

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องได้ร้องเรียนทางไปรษณีย์ต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๑๘๑/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๕ กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องเป็นผู้ต้องขังอยู่ในเรือนจำกลางเขาบิน จังหวัดราชบุรี ได้รับความเดือดร้อนจากการที่ผู้ถูกร้องนำผู้ร้องซึ่งป่วยเป็นโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงไปฝึกตามมาตรการภายใต้โครงการส่งเสริมความมีระเบียบวินัย คุณธรรม และจริยธรรมของเรือนจำกลางเขาบินเมื่อปี ๒๕๖๑-๒๕๖๒ จนส่งผลกระทบต่อสุขภาพและร่างกายของผู้ร้อง จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การพิจารณาคำร้องเบื้องต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาจากข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นกรณีเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย อันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖

๓. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ

ในการ ...

ในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพิจารณาจากการชี้แจงข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐาน ดังนี้

๓.๑ สำเนาคำพิพากษาศาลปกครองเพชรบุรี

๓.๒ บันทึกการให้ถ้อยคำของผู้ร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ณ เรือนจำกลางเขาบิน จังหวัดราชบุรี

๓.๓ หนังสือเรือนจำกลางเขาบิน ที่ ยธ ๐๗๓๗/๑๐๗๔๔ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๕ ถึง เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๔. รัฐธรรมนูญ พันธกรณีระหว่างประเทศ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๔.๒ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Right: ICCPR)

๔.๓ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

๕. ข้อเท็จจริงที่รับฟังได้

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้อง ข้อเท็จจริงจากผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ ดังนี้

๕.๑ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง

๑) เดิมผู้ร้องเป็นผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร ต่อมาได้ย้ายมาที่เรือนจำกลางเขาบิน จังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ [REDACTED] มีประวัติเป็นผู้ป่วยด้วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงของโรงพยาบาล [REDACTED]

๒) คณะกรรมการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเขาบินเห็นว่า ผู้ร้องมีพฤติการณ์ก่อให้เกิดความวุ่นวายในเรือนจำและยากแก่การควบคุม จึงนำตัวผู้ร้องไปฝึกเป็นการเฉพาะโดยไม่แจ้งสาเหตุที่มาและเหตุผล โดยที่ผ่านมาไม่เคยปรากฏมาก่อนว่ามีการนำผู้ต้องขังไปฝึกเฉพาะรายมีเพียงมติของคณะกรรมการฯ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๑ และคู่มือการฝึกอบรมให้ศึกษาเท่านั้น มีระยะเวลาการฝึก ๑๒๐ วัน ซึ่งในมติดังกล่าวระบุว่าให้คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ต้องขังเป็นสำคัญด้วย

๓) ผู้ร้องได้รับการฝึกบริเวณสนามกลางแจ้ง เริ่มตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ นาฬิกา โดยผู้ถูกร้องสั่งให้ผู้ร้องยืนนิ่งเป็นเวลา ๕๐ นาที โดยมีครั้งหนึ่งที่ในขณะที่ยืน ผู้ร้องเริ่มมีอาการพร่ามัวหน้ามืด และล้มลง จากนั้นแพทย์ประจำเรือนจำได้ตรวจร่างกายพบว่ามึนน้ำตาลต่ำ จึงแนะนำให้หยุด

การฝึก แต่ผู้ถูกร้องยังนำตัวผู้ร้องไปฝึกต่ออีก อีกทั้งยังให้ผู้ร้องถอดรองเท้าในขณะที่ฝึกด้วย ซึ่งในทุกวันของการฝึกจะไม่มี การตรวจร่างกาย วัดการเต้นของหัวใจ และวัดความดัน

๔) ผู้ถูกร้องให้ผู้ร้องฝึกท่าพญายม จำนวน ๑๐ ท่า เช่น ท่าเสียงสะบัด ท่าวิดพื้น จำนวน ๑๐๐ ครั้ง หากปฏิบัติไม่ถูกต้องจะต้องฝึกใหม่ เนื่องจากมีการบันทึกภาพการฝึกไว้ทุกวัน นอกจากนี้ยังมีการฝึกท่าบุคคลมือเปล่า เช่น ท่าซ่ายหัน ขวาทัน และการเดิน เป็นต้น ทั้งนี้ เมื่อปี ๒๕๖๒ ผู้ร้องได้เขียนคำร้องด้วยลายมือปิดผนึกถึงผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขังเพื่อขอระงับการฝึก แต่ภายหลังไม่พบคำร้องของผู้ร้องแล้ว

๕) หลังการฝึก ผู้ร้องต้องได้รับยารักษาความดันในปริมาณที่เพิ่มขึ้น ซึ่งโดยปกติ ผู้ร้องมีความดันก่อนการฝึก ๑๓๕ มิลลิเมตรปรอท หลังการฝึกความดันจะเพิ่มเป็น ๑๘๐ มิลลิเมตรปรอท นอกจากนี้ ผู้ร้องยังมีอาการเจ็บไขข้อกระดูก ผิวหนังลอก และเท้าพองด้วย โดยแพทย์ของโรงพยาบาลราชบุรีให้ความเห็นว่า ผู้ร้องควรออกกำลังกายประมาณครึ่งชั่วโมงต่อวัน ดังปรากฏตามใบรับรองแพทย์จากโรงพยาบาลราชบุรี ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

๖) ผู้ร้องได้นำเรื่องเดียวกันนี้ ฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพชรบุรี ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุด

๕.๒ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ถูกร้อง

เรียนจากกลางเขาบินในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ถูกร้อง ชี้แจงสรุปได้ ดังนี้

๑) เรือนจำกลางเขาบินมีมาตรการในการควบคุมผู้ต้องขังรายสำคัญซึ่งมีพฤติกรรมใช้เรือนจำเป็นฐานในการค้ายาเสพติด หรือกระทำความผิดกฎหมายอื่น ซึ่งเรือนจำมีมาตรการในการตัดการติดต่อกับเครือข่ายยาเสพติดภายนอกเรือนจำในหลายรูปแบบ เช่น การตรวจจดหมาย มาตรการแยกการควบคุมเมื่อผู้ต้องขังกลับจากนอกเรือนจำเพื่อตัดวงจรเครือข่ายที่กล่าวมาข้างต้น โดยเรือนจำจะนำตัวไปควบคุมที่ห้องควบคุมแดน ๑ เป็นเวลา ๓๐ วัน แต่ไม่ได้ตัดประโยชน์และสิทธิที่ผู้ต้องขังควรได้รับตามกฎหมาย ซึ่งมาตรการดังกล่าวใช้กับผู้ต้องขังโดยทั่วไปไม่เฉพาะเจาะจงแต่กับผู้ร้อง (ตามคำสั่งเรือนจำกลางเขาบินที่ ๓๕๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐) และต่อมา เรือนจำกลางเขาบินได้จัดทำโครงการส่งเสริมความมีระเบียบวินัย คุณธรรม และจริยธรรมผู้ต้องขังเรือนจำกลางเขาบิน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑-๒๕๖๒ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ต้องขังที่ผ่านการจำแนกให้เข้าร่วมโครงการจากคณะกรรมการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเรือนจำกลางเขาบิน ๒ กลุ่ม ได้แก่ (๑) ผู้ต้องขังที่มีการกระทำความผิดวินัยเรือนจำ และ (๒) ผู้ต้องขังที่มีพฤติการณ์อื่น ๆ ที่คณะกรรมการจำแนกฯ มีมติให้เข้าร่วมโครงการ เช่นต่อต้านการบริหารงานเรือนจำ เป็นต้น

๒) คณะกรรมการจำแนกฯ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๕/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๑ ได้พิจารณากรณีที่ [REDACTED] ปฏิบัติหน้าที่ [REDACTED] ฝ่ายควบคุมแดน ๑ ซึ่งเป็นแดน

ควบคุมผู้ต้องขังที่กลับเข้ามาภายในเรือนจำ ได้รายงานต่อที่ประชุมว่า ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ต้องขังแดน ๖ ได้ออกฟังคำพิพากษาของศาล และได้นำเข้ามามาตรการควบคุมผู้ต้องขังออกศาลไว้ที่แดน ๑ แต่ผู้ร้องมีพฤติการณ์ต่อต้านการปกครอง ยุยงผู้ต้องขังอื่นให้เกิดความสับสน และต่อต้านมาตรการการควบคุมของเรือนจำ คณะกรรมการจำแนกฯ จึงมีมติตั้งข้อกล่าวหาว่า ผู้ร้องเป็นบุคคลที่ไม่ยอมรับต่อมาตรการไป-กลับศาลตามที่เรือนจำกลางเขาบินกำหนดไว้ โดยให้เข้าอบรมโครงการส่งเสริมความมีระเบียบวินัย คุณธรรม และจริยธรรม

๓) การให้ผู้ร้องเข้าอบรมโครงการส่งเสริมความมีระเบียบวินัย ฯ เป็นการจัดแผนปฏิบัติรายบุคคลตามหลักทัณฑ์ปฏิบัติ มิใช่เป็นการดำเนินการทางวินัย และไม่มีเจตนาที่จะลงโทษผู้ต้องขัง แต่มีเจตนาที่จะส่งเสริมความรู้ ความมีระเบียบวินัย และมีคุณธรรมให้กับผู้ต้องขัง และก่อนเข้ารับการฝึกอบรม เจ้าหน้าที่ได้อธิบายแนวทางการปฏิบัติ ทั้งในส่วนของผู้ฝึกและผู้รับการฝึกให้ผู้ร้องทราบแล้ว โดยขั้นตอนที่ ๑ เป็นการส่งเสริมความมีระเบียบวินัยของผู้ร้อง โดยมอบหมายให้ฝ่ายควบคุมเป็นผู้ดำเนินการฝึก มีกำหนด ๖๐ วัน ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๑ ส่วนขั้นตอนที่ ๒ จะมีหน่วยงานรับผิดชอบอบรมต่างหาก และมีเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ฝึกอบรม ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกร้องแต่อย่างใด

๔) ผู้ร้องย้ายมาจากเรือนจำจังหวัดสมุทรสาครเมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ มีโรคประจำตัว โรคเบาหวาน โรคความดัน และโรคไขมันในเลือดสูง ขณะอยู่ที่เรือนจำกลางเขาบินได้รับการรักษาและกินยาเรื่อยมา ในการฝึกแต่ละวัน เจ้าหน้าที่ควบคุมการฝึกจะสอบถามผู้ร้อง หากไม่สามารถเข้ารับการฝึก จะได้รับอนุญาตให้พักการฝึก หรือพบพยาบาลประจำเรือนจำเพื่อตรวจร่างกายแล้วแต่กรณี

๕.๓ ข้อเท็จจริงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้ร้องได้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพชรบุรี ว่าการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในสังกัดเรือนจำกลางเขาบิน ทำให้ผู้ร้องได้รับความทุกข์ทรมานทางร่างกายและจิตใจ เป็นการกระทำอันละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพ ต่อร่างกายและจิตใจของผู้ร้องอย่างร้ายแรง ซึ่งศาลปกครองเพชรบุรีได้มีคำพิพากษา [REDACTED] สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ต้องขัง [REDACTED] เรือนจำกลางเขาบิน จังหวัดราชบุรี เมื่อครั้งผู้ฟ้องคดีไป-กลับจากการไปขึ้นศาลจังหวัดสมุทรสาคร ผู้ฟ้องคดีจะถูกแยกคุมขังเพื่อไม่ให้ติดต่อกับผู้ต้องขังอื่นเป็นระยะเวลา ๓๐ วัน ตามคำสั่งเรือนจำกลางเขาบิน ที่ ๓๕๙/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเรือนจำกลางเขาบิน ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ผู้ฟ้องคดีได้นำเรียนเรื่องมาตรการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังดังกล่าวต่อศาลจังหวัดสมุทรสาคร และได้ขอให้ศาลจังหวัดสมุทรสาครแก้ไขมาตรการของ

เรือนจำกลางเขาบินดังกล่าว ศาลจังหวัด [REDACTED] ได้ให้คำแนะนำแก่ผู้ฟ้องคดีเพื่อทำคำร้องเสนอต่อ ศาลผ่านเรือนจำกลางเขาบิน

๒) ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องเพื่อขออนุญาตส่งคำร้องดังกล่าวไปยังศาลจังหวัด สมุทรสาคร แต่ไม่ได้รับอนุญาต ซึ่ง [REDACTED] ฝ่ายควบคุมแดน ๑ และ [REDACTED] ฝ่ายควบคุมกลางในขณะนั้น ได้รายงานกรณีของผู้ฟ้องคดีต่อที่ประชุมคณะกรรมการ จำแนกลักษณะผู้ต้องขังเรือนจำกลางเขาบิน ซึ่งที่ประชุมเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ต้องขังที่มีทัศนคติ แตกต่างจากผู้ต้องขังรายอื่น ไม่ยอมรับมาตรการควบคุมและกฎระเบียบของเรือนจำ เป็นปฏิปักษ์ต่อ การปกครอง จึงมีมติให้ผู้ฟ้องคดีเข้าโครงการส่งเสริมความมีระเบียบวินัย คุณธรรม และจริยธรรม ของผู้ต้องขัง

๓) ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ในระหว่างผู้ฟ้องคดีเข้าร่วมโครงการ ขั้นตอนที่ ๑ ซึ่งเป็นการ ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย [REDACTED] ฝ่ายควบคุมกลางได้ให้ผู้ฟ้องคดียืนตากแดด ในท่าตรงอย่างเดียวใช้เวลา ๕๐ นาที พัก ๑๐ นาที ตั้งแต่ช่วงเวลา ๘.๓๐-๑๒.๐๐ นาฬิกา และช่วงเวลา ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ นาฬิกา ทำให้ผู้ฟ้องคดีมีอาการปวดเสบปวดร้อนหน้ามิด ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การปฏิบัติ หน้าที่ของ [REDACTED] ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความทุกข์ทรมานทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นการ กระทำอันละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพของผู้ฟ้องคดี

๔) ศาลปกครองเพชรบุรีพิจารณาแล้วเห็นว่า การฝึกวินัยตามโครงการส่งเสริม ความมีระเบียบวินัย คุณธรรม และจริยธรรมของผู้ต้องขัง โดยเฉพาะการฝึก ขั้นตอนที่ ๑ ที่กำหนดไว้ นั้น เป็นการฝึกภาคสนาม ตั้งแต่ ๘.๓๐-๑๒.๐๐ นาฬิกา กำหนดฝึก ๕๐ นาที พัก ๑๐ นาที พักรับประทานอาหารตั้งแต่ ๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ นาฬิกา และฝึกต่อตั้งแต่ ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ นาฬิกา เมื่อต้องฝึกอยู่กลางแจ้ง จึงเป็นเรื่องปกติที่ผู้ต้องขังที่เข้ารับการฝึกย่อมต้องถูกตากแดด แต่เนื่องจากผู้ฟ้องคดีมีโรคประจำตัว ป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวานอยู่ก่อนแล้ว การถูกฝึกอยู่กลางแจ้งในลักษณะเช่นนี้จึงทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ และเกิดอาการป่วยดังที่ผู้ฟ้องคดีกล่าว หากแต่เป็นกรณีผู้ต้องขังที่ไม่มี โรคประจำตัวแล้ว ก็คงไม่เกิดผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายดังเช่นผู้ฟ้องคดีแน่นอน

๕) นอกจากนี้ ถ้าผู้เข้ารับการฝึกเจ็บป่วยก็สามารถลาพักการฝึกได้ การจะอนุญาต ให้ผู้ฟ้องคดีงดหรือได้รับการยกเว้นเข้าฝึกในขั้นตอนที่ ๑ ตามที่กำหนด โดยสาเหตุด้วยโรคประจำตัวก็จะ เป็นการเลือกปฏิบัติและเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้ต้องขังที่จะเข้าช่ายอบรมตามโครงการฯ ได้ในอนาคต อีกทั้งกรณีของผู้ฟ้องคดีระหว่างการฝึก เมื่อเกิดอาการเจ็บป่วยก็ได้รับอนุญาตจาก [REDACTED] ฝ่ายควบคุม กลางทุกครั้ง จึงฟังได้ว่า การฝึกอบรมขั้นตอนที่ ๑ ภายใต้การควบคุมดูแลของ [REDACTED] ฝ่ายควบคุมกลาง เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยชอบตามหลักเกณฑ์โครงการส่งเสริม

ความมีระเบียบวินัย คุณธรรม และจริยธรรม และการกระทำของเจ้าหน้าที่ในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดี ยังไม่เป็นการละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่ต้องรับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทน

๖. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามคำร้องมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้องในการนำตัวผู้ร้องไปฝึกตามโครงการส่งเสริมความมีระเบียบวินัย คุณธรรม และจริยธรรมของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเขาบิน เป็นการทรมานผู้ร้องอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือไม่

เมื่อการตรวจสอบข้อเท็จจริงปรากฏว่า กรณีตามคำร้องเป็นประเด็นเดียวกันกับเรื่องที่ผู้ร้องได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพชรบุรี และศาลปกครองเพชรบุรีได้มีคำพิพากษาแล้ว

และปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงไม่อาจใช้หน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนต่อไปได้ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๙ (๑) ประกอบมาตรา ๓๙ วรรคสอง ที่บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสั่งยุติเรื่อง หากเป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือคำวินิจฉัย เสร็จเด็ดขาดแล้ว **ในชั้นนี้จึงเห็นควรยุติเรื่อง**

อย่างไรก็ตาม แม้การตรวจสอบเบื้องต้นจะพบว่า เจ้าหน้าที่ของเรือนจำกลางเขาบิน ได้นำผู้ร้องไปเข้ารับการฝึกตามหน้าที่และอำนาจ แต่การนำผู้ต้องขังที่มีโรคประจำตัวไปเข้ารับการฝึกตามโครงการดังกล่าวซึ่งมีกิจกรรมในลักษณะที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้เข้ารับการฝึก เป็นการสุ่มเสี่ยงทำให้ผู้เข้ารับการฝึกได้รับอันตรายต่อชีวิตและร่างกายอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันการสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตจากการดำเนินกิจกรรมตามโครงการดังกล่าวของเรือนจำกลางเขาบิน และเพื่อให้เจ้าหน้าที่เรือนจำได้ตระหนักถึงการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่มีลักษณะเป็นกลุ่มเฉพาะที่อาจได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างไปจากมาตรการทั่วไปของเรือนจำตามหลักสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำอันมีลักษณะเป็นการทรมานและละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เห็นควรมีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อกรมราชทัณฑ์ และเรือนจำกลางเขาบิน เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

๗. ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นควรมีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อกรมราชทัณฑ์และเรือนจำกลางเขาบิน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) ประกอบมาตรา ๔๒ โดยให้

กรมราชทัณฑ์และเรือนจำกลางเขาบินคำนึงถึงประวัติด้านสุขภาพของผู้ต้องขัง ความเห็นของแพทย์ และความพร้อมด้านร่างกายของผู้ต้องขัง โดยเฉพาะผู้ต้องขังที่มีอาการเจ็บป่วยหรือมีโรคประจำตัว เพื่อประกอบการประเมินความเสี่ยงและป้องกันเหตุที่จะเกิดอันตรายต่อสุขภาพของผู้ต้องขัง ก่อนที่จะให้ผู้ต้องขังเข้ารับการฝึกตามโครงการส่งเสริมความมีระเบียบวินัย คุณธรรม และจริยธรรมของผู้ต้องขัง หรือโครงการอื่น ๆ ในลักษณะเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติในระบบราชทัณฑ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่มุ่งจะแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ให้กลับเข้าสู่สังคมได้

๘. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในคราวประชุม ด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๙/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ จึงมีมติ ให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษาแล้ว แต่ให้มี ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามข้อ ๗ ของรายงานนี้ ต่อกรมราชทัณฑ์และเรือนจำกลางเขาบิน ตามรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) ประกอบมาตรา ๔๒ เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์
นางปรีดา คงแป้น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี
นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์
นางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช
นายวสันต์ ภัยหลีกลี้
นางสาวสุภัทรา นาคะผิว

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

